

EL VELLS CAMINS

Date : 19/02/2018

Publicat el 19-02-2018

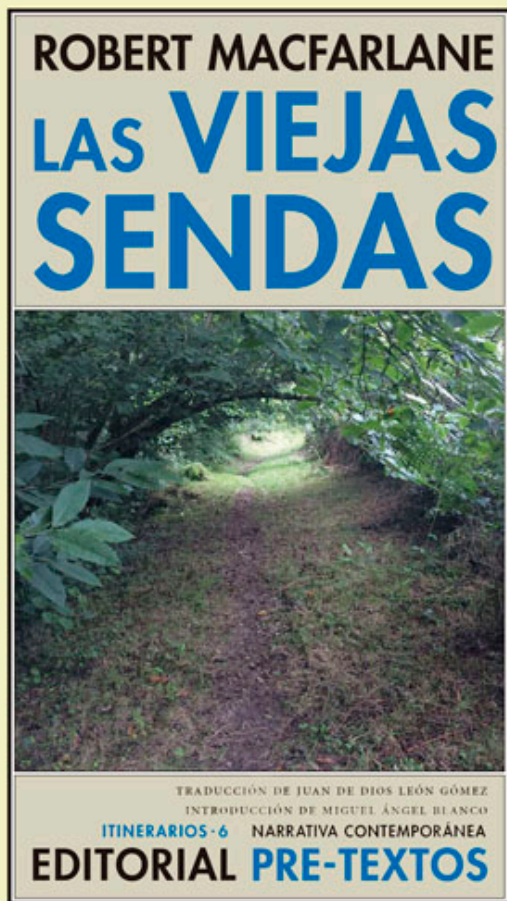
Text: Enric Faura

Enric Faura fa més de 40 anys que puja muntanyes arreu de Catalunya, dels Pirineus i dels Alps. Li agrada qualsevol manera d'anar a la muntanya, però és la neu i l'esquí de muntanya on en gaudeix més. Ha escrit llibres i articles publicats arreu, però ell diu que el que més li agrada és llegir llibres de muntanya i perdre's per qualsevol vall pirinenca remota.

La finalitat de la vida és caminar (Raimon Panikkar)

Vam descobrir Robert MarFarlane fa més de 10 anys quan es va traduir al castellà el seu llibre *Las montañas de la mente*, un text que ens va enlluernar per l'anàlisi de l'atracció que el món de la muntanya ha produït en els humans i com ha anat evolucionat a cada època. Vam tornar-lo a gaudir amb *Naturaleza virgen*, on amb el mateix estil i amb clau autobiogràfica explicava la seva recerca de la natura més salvatge i verge a Anglaterra i Irlanda. Recentment ens acaba d'arribar un tercer lliurament d'una mena de trilogia que esperem tingui continuïtat. S'acaba de publicar *Las viejas sendas*, un text de no ficció sobre alguns dels camins i de les rutes més antigues i clàssiques d'Anglaterra, però també de l'Himàlaia, Guadarrama o Palestina, sempre a peu i des de l'experiència personal.

La tesi de fons del text és que els camins han estat creats pels humans per solucionar les seves necessitats de transport, comunicació o desplaçament, i que seguir-los i transitar-los és una forma d'apropar-se a les societats que els van originar. Quans els humans han tingut aquestes necessitats s'han posat a caminar, per desplaçar-se, fer negocis o comunicar-se, fa milers d'anys o avui mateix amb els moderns trens d'alta velocitat. Al llarg de la història de la humanitat on hi ha hagut persones s'han creat camins i vies de comunicació i aquest llibre n'intenta explicar uns quants. I els camins s'han creat d'una manera tan senzilla com començant a caminar, pas rere pas, sense gaire més.

L'autor té una sòlida formació científica i això aflora a cada plana, en els apunts de geologia o biologia, però supera el perill d'encotillar-se en un text acadèmic per anar més enllà, intentant explicar la història, les circumstàncies, el context i el temps de cada camí, per transmetre el paisatge que se'n deriva, entenent el concepte de paisatge com a quelcom dinàmic, que evoluciona i es forma. Descriu les rutes que fa, les característiques físiques, geològiques, humanes, històriques, però també els sentiments que li desvetllen, l'experiència del moment i de l'excursió. Transmet sempre el gust i l'admiració per la natura, combinada aquí per la història humana que ha donat lloc a aquell camí. Perquè caminar i resseguir els vells camins és una manera d'acostar-se a la natura i a aquelles persones que els fan o han fet servir.

Des d'una perspectiva holística integra els elements més purament físics de la natura amb l'ésser humà i les seves necessitats. Reflexiona i divaga com el medi i el paisatge influeixen en l'home, en el seu pensament i en les seves reflexions, i a cops també en els seus sentiments. Ens ensenya els paisatges que transita, però també a mirar-lo, sentir-lo, percebre'l. Té una mirada molt plàstica i notablement sensitiva. Les pedres, els arbres, els rius, agafen vida i cobren un nou sentit en els textos de MacFarlane.

El llibre no fa una apologia dels grans viatges, sinó dels camins propers, a cops al costat de casa, molts d'ells en desús, humils i oblidats, de dimensions humanes, que sempre ens acosten a la natura, en cert sentit defugint l'èpica. Caminar i els vells camins són històries humanes, antigues, que podem fer nostres.

En un moment com l'actual, d'exaltació del vessant esportiu i sovint també competitiu per la societat contemporània de qualsevol activitat en el medi, aquest text posa en valor els camins com a concepte, on hi rau un pòsit cultural, humà, geogràfic i paisatgista i les petjades de pobles antics. Són constants les referències culturals i embolcalla les descripcions dels camins de cultura, com una ceba, on cada capa és l'aportació d'una època, d'un escriptor, d'un viatger, d'un poeta, d'un pintor o un filòsof i aconsegueix elevar a la categoria de concepte cultural els vells camins.

Aquest text és un extraordinari llibre de no ficció, d'estil pausat i elegant amb planes serenes, que destil·len cultura per totes bandes. No ens cansarem mai de recomanar-lo a qualsevol, però especialment als amants de caminar i dels camins. Llibre soberbi servit per una traducció modèlica, molt rica i precisa.

Inevitablement està fet en clau anglesa, ens agradaria poder llegir un text similar amb referents més propers i de casa nostra. Qui s'anima?

L'any 2018 es celebra el centenari de Raimon Pannikar, un filòsof i teòleg intercultural i interreligiós que entre moltes altres coses va escriure la cita que encapçala aquest text. Encara que ambdós personatges aparentment no estiguin relacionats, volem pensar que no li faria nosa acompanyar al text de MacFarlane, perquè si en el fons la finalitat de la vida és caminar, que millor que fer-ho de la ma de Robert MacFarlane.

Las viejas sendas. Robert MacFarlane. Ed.Pre-Textos. València, 2017.456 pàgs.

Altres articles de l'Enric Faura a El muntanyenc

[Els germans Cadier Part II: En el país dels isards](#)

[Els Germans Cadier. Part I: Pirineisme "sans guide"](#)

[Los indómitos de la montaña, periodisme d'alt nivell](#)

[50 itineraris d'esquí de muntanya pel Pirineu català](#)

[David Le Breton: La marxa és bàsicament una ètica](#)

[La Transpirinenca. Un viatge interior](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part III: Companys i guies](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part II: Nous horitzons](#)

[Henri Brulle \(1854-1936\). Part I: El pirineisme de dificultat](#)

[Henry Russell \(1834 – 1909\) Part III: La seva influència en el pirineisme](#)

[Henry Russell \(1834-1909\) Part II: Enamorament pel Vinhamala](#)

[Henry Russell \(1834-1909\) Part I: La formació d'un pirineista cabdal](#)

[De la inutilitat de la muntanya](#)

[Per què pujar muntanyes?](#)